

דוח ביקורת חכ"ל

נובמבר 2024

מטרת הביקורת

• בחינת פעילות החברה הכלכלית אופן ניהולה ותפקודה, תוך שימת דגש על היבטים של יעילות, חסכון, שמירה על כללי מנהל תקין ותפקודן של מנגנוני פיקוח ובקרה נאותים.

הנושאים המרכזיים:

• עמידה ביעדי החברה .

ניהול פרויקטים.

מנגנוני פיקוח ובקרה.

הפרויקטים שהחכ"ל הציגה בתוכניותיה האסטרטגיות לשנים 2016-2020.

1. צומת מגידו- אשכול בתי הכלא- מקודם ע"י המדינה ללא החכ"ל, יהיה רלוונטי בין 5-7 שנים.
2. אזור תעסוקה סאלם- קיימת שותפות רעיונית עם מעלה עירון וגבעת עוז- רעיון אסטרטגי, יהיה רלוונטי בין 5-10 שנים.
3. ג'וערה- הקרקע הוחזרה ממשרד הביטחון לרמ"י. קק"ל מקדמים תכניות. החכ"ל לא מעורבים. יהיה רלוונטי בין 5-10 שנים.
4. מגידוטק-נבנה כשירות לתושב ע"י מחלקת ההנדסה – החכ"ל לא בנו ולא מעורבים בתפעול. לא מניב רווחים.
5. אולם אזורי- תוכנן מסעדה, אירועים, כנסים- בעיית שיווק, ניהול ותפעול. – שרות טוב לתושב. אין ערך כלכלי.
6. התייעלות אנרגטית- בניית מתקני אגירת אנרגיה ושיווק- יהיה רלוונטי בין 5-7 שנים.
7. צומת אליקים- פערים ובעיות מול משרד התחבורה ורשות העתיקות – ספק אם יהיה רלוונטי .
8. תשתיות ומבני ציבור- הרחבות בעין העמק, מהווה נקודת כשל ואיום כלכלי ומשפטי על החכ"ל ועל המועצה.
9. הרחבות בהזורע וגלעד- הסתיימו בהצלחה רבה .

המלצות לתכניות האסטרטגיות

1. לבחון ייעוד החכ"ל לאור צרכי המועצה והפוטנציאל להכנסות קבועות.
2. לבחון פוטנציאל פרויקטים עתידיים כמנופים כלכליים למועצה ולחכ"ל.
3. לבחון יצירת עוגן כלכלי משמעותי נוסף בחברה הכלכלית.
4. לבחון העברת התחומים בעלי פוטנציאל הכנסות לחכ"ל.
5. יש להגדיר יעד לאיזון תקציבי עצמאי ובמידה ולא עומדים ביעד- סגירת החכ"ל.

דוחות כספיים

(1) נכון לשנת 2023, קיים גרעון (הפסד) של כ- 2.95 מיליון ₪ בחכ"ל הנצבר מאז 2011.

(2) נכון לסוף שנת 2023 קיים גירעון של כ-7.5 מיליון ₪ ב"מי מגידו".

(3) הלוואות "מי מגידו עומדות על כ-17 מיליון ₪.

- הביקורת מעירה כי, ניהול "מי מגידו" מחייב ידע מקצועי ומשאבי ניהול משמעותיים, לאור רמת הפעילות והמעורבות המשמעותית של מנכ"לית החכ"ל בתחום ההרחבות, נדרשת חשיבה לגבי החיבור בין שתי החברות.

דירקטוריון

בשנים 2014-2022 התכנס פעם בשנה ועסק בקבלת דיווחים כלליים. בשנים 2022-23 התכנס כ-4 פעמים בשנה.

לאור הדרישות המקצועיות המתחייבות מהדירקטוריון, נראה שלא פעל בהתאם לאחריותו המקצועית. במצב זה, לא יכל להיות מעורב, לבקר ולהשפיע... זאת למרות אחריותו הציבורית כולל חיוב אישי.

הביקורת ממליצה :

(1) לקיים ישיבות דירקטוריון סדורות לפחות אחת לרבעון.

(2) להקים ועדת ביקורת בחכ"ל .

(3) לבחון מינוי מבקר פנימי.

ניהול סיכונים בחכ"ל

1) נדרש לבצע סקר סיכונים, במטרה למפות את הסיכונים העיקריים של החברה.

2) על הדירקטוריון והנהלת החברה לפעול למיסוד מערך ניהול סיכונים אפקטיבי המותאם למאפייניה, לתרבות ולמבנה הארגוני של החברה וכן לסביבה בה היא פועלת.

3) נדרש להציג בפני הדירקטוריון ומליאת המועצה דוח ניהול סיכונים שבו ימופו הסיכונים העיקריים לחברה מבחינה פיננסית, משפטית ועוד.

תביעות משפטיות

לאור היקף ומורכבות התביעות, מול הקבלנים
והפיקוח נדרש גורם משפטי מקצועי שיתכלל
ויתמודד עם כלל התביעות.

המלצות

- 1) נדרשת חשיבה אסטרטגית ליעדים ומטרות החכ"ל.
 - יעדים ופעילות לאור יעדי המועצה האסטרטגיים.
 - גיבוש מדיניות לפעילותה ולצמיחתה של החברה הכלכלית .
 - משמעות קיום החכ"ל לאור צבירת הגירעונות והסיכונים למועצה.
 - שימוש בגורמים מקצועיים (רו"ח עו"ד) עצמאיים מול שילוב בריטיינר של המועצה.
- 2) בחינת הצורך אל מול הסיכונים בטיפול החכ"ל בהרחבות היישובים.
- 3) יש לבחון איוש גורם הנדסי במחלקת ההנדסה למול ההרחבות.
- 4) יש לפעול לקיומם וחיזוקם של מנגנוני הפיקוח והבקרה בדירקטוריון .
- 5) לקבוע מדיניות, נהלים וכללים לקשרי הגומלין והדיווחים בין מנכ"לית החכ"ל הדירקטוריון והמועצה .